

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет романо – германської філології
Кафедра іноземних мов професійного спрямування
Силабус курсу

Стародавні мови: латина

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Спеціальність: 032 Історія та археологія
Освітньо-професійна програма: Історія та археологія

Обсяг	3 кредити ЄКТС. Загальна кількість годин 90: практичні заняття 30 годин, самостійна робота 60 годин
Семестр, рік навчання	II семестр, 1 рік навчання
Дні, час, місце	згідно з розкладом занять
Викладач (-і)	Миронова Лариса Анатоліївна, Ульянова Вікторія Олегівна
Контактний телефон	+380964288229 +380975276506
E-mail	larysa.myronova@onu.edu.ua ulyanova.viktoria@onu.edu.ua
Робоче місце	Французький бульвар, буд. 24/26. гуманітарний корпус, 1 поверх, ауд. 25, кафедра іноземних мов професійного спрямування
Консультації	відповідно до графіку індивідуальних консультацій (з можливістю дистанційної роботи на платформах ZOOM чи Google Meet за попередньою домовленістю)

КОМУНІКАЦІЯ

E-mail, Viber, телефон, ZOOM, очні зустрічі, Google Meet, Google Classroom
(<https://classroom.google.com/c/MTQ00TA3MzUzMzg5?cjc=zvuvsyz>)

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни: Предметом вивчення навчальної дисципліни «Стародавні мови: латина» є сукупність лексико-граматичних засобів, необхідних для вивчення граматики латинської мови та засвоєння необхідного мінімуму латинських слів та крилатих висловів.

Пререквізити і постреквізити курсу (Місце дисципліни в освітній програмі): міжпредметні зв'язки курсу „Стародавні мови: латина” з дисциплінами „Історія Стародавньої Греції та Риму”, „Іноземна мова”, „Історія середніх віків”, „Археологія Європи”, „Зарубіжна література”.

Мета курсу: розкриття основ латинської мови як втілення римської культури, усвідомлення її ролі у розвитку суспільства, ознайомлення з загальноосвітнім значенням латинської мови та її впливом на сучасні європейські мови. Процес

навчання передбачає засвоєння фонетики, базових лексико-граматичних структур, а також вивчення широкого спектру крилатих виразів. Практична мета курсу – допомогти здобувачам набути умінь та навичок перекладу зі словником латинських текстів та використання латиномовної лексики у навчальній, науковій та професійній діяльності.

Завдання дисципліни: сформувати загальні фахові компетентності для забезпечення використання мови в академічному та професійному середовищі; навчити самостійно працювати зі словником та новою лексикою, розпізнавати форми слів; ознайомити з ефективними стратегіями самостійної роботи для засвоєння матеріалу латинської мови у вищій школі.

Очікувані результати: У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен знати латинський алфавіт, правила читання та постановки наголосу; правила запису всіх частин мови у словнику; парадигми відмінювання іменників та прикметників; систему часів латинського дієслова; вміти перекладати, інтерпретувати латинські речення та тексти середньої складності, які передусім стосуються спеціальності, використовувати паремійний фонд латинської мови.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі практичних занять (30 год.), організації самостійної роботи (60 год.).

Методи навчання:

- словесні: розповідь, пояснення, бесіда, навчальна дискусія (обмін думками);
- наочні: демонстрація таблиць та граматичного матеріалу, презентація дослідження з історії мови;
- практичні: тренувальні вправи, аналіз та переклад текстів, робота в групах.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Фонетика. Частина мови: іменник, прикметник, дієслово.

Тема 1. Історія розвитку та фонетика латинської мови.

Латинська мова – важлива програмна дисципліна для студентів-істориків вищої школи України. Виникнення та періодизація латинської мови. Латинський алфавіт. Правила читання. Правила наголосу.

Тема 2. Частина мови. Іменник.

Загальна характеристика іменника. Категорії іменника. Запис іменника у словнику.

Тема 3. Іменники I відміни.

Ознаки іменників I відміни. Визначення основи. Відмінкові закінчення іменників I відміни.

Тема 4. Дієслово в системі мови.

Грамматичні категорії дієслова. Поділ дієслів на дієвідміни. Запис дієслів у словнику. Наказовий спосіб (modus imperativus). Заперечні форми наказового способу.

Тема 5. Теперішній час дійсного способу активного стану.

Відмінювання дієслів у теперішньому часі. Сполучні голосні. Особливості відмінювання дієслова *sum, esse*. Особові займенники. Відмінювання займенників. Вживання займенників у реченнях.

Тема 6. Іменники другої відміни. Прикметники першої групи.

Характеристика іменників II відміни. Роди іменників. Особливості відмінювання іменників II відміни. Прикметники I та II відмін. Запис прикметників у словнику. Відмінювання прикметників. Узгодження прикметників з іменниками.

Змістовий модуль 2. Система інфекта. Іменники III-V відмін. Прикметники II групи.

Тема 7. Пасивний стан латинських дієслів.

Утворення теперішнього часу пасивного стану. Вживання відмінків при дієсловах у пасивному стані. Способи перекладу дієслівних форм українською мовою.

Тема 8. Минулий час недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного стану.

Утворення форм минулого часу. Вживання сполучних голосних. Відмінювання дієслова *sum, esse* в минулому часі.

Тема 9. Майбутній час недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного стану.

Особливості утворення майбутнього часу.

Відмінювання дієслова *sum, esse* в майбутньому часі.

Тема 10. Іменники III відміни.

Класифікація іменників III відміни. Запис іменників III відміни у словнику. Особливості відмінювання. Винятки іменників III відміни за формою та за родом.

Тема 11. Прикметники другої групи. Класифікація прикметників III відміни. Характерні закінчення прикметників. Запис прикметників у словнику та визначення основи. Відмінювання прикметників III відміни.

Тема 12. Іменники четвертої та п'ятої відмін.

Особливості відмінювання іменників IV та V відмін. Винятки щодо роду.

Перелік рекомендованої літератури Основна

1. Горецька Х. В. Латинська мова: навч. посібник. Львів : ЛТЕУ, 2019. 215 с.
2. Сафроняк О., Волощук В., Волощук М. Латинська мова. Підручник. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. 457 с.
3. Сторчова Т. В., Гуменюк Ж. Г. Латинська мова: підручник. Київ : Вид. дім «Слово», 2015. 512 с.
4. Ухаль М. М. Латинська мова : підручник. Ужгород : Говерла, 2017. 320 с.
5. Яковенко Н.М., Миронова В.М. Латинська мова: підручник. К.: ВПЦ "Київський університет", 2019. 431 с.

Додаткова

1. Паласюк Г.Б., Саварин Т.В., Ворона І.І., Федчишин Н.О. Латинська мова : Підручник. Тернопіль: ТДМУ, 2021. 524 с.

2. Петришин М. Й. Латинська мова (збірник текстів для самостійної роботи). Івано-Франківськ : ПНУ, 2017. 143 с.
3. Фомін Б.М. Lingua Latina. Підручник з латинської мови для студентів-істориків вищої школи. Одеса: Астропринт, 2005. 296 с.
4. Ярцева Л. І. Латинська мова: навчальний посібник. Запоріжжя, 2020. 126 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності та всебічності.

- поточний контроль: усне опитування з метою перевірки вправ, які були заплановані на аудиторну чи самостійну роботу;
- періодичний контроль: контрольна робота наприкінці кожного змістового модуля;
- підсумковий контроль: залік (підсумкове заняття – виставляється загальна оцінка з урахуванням результатів поточного та періодичного контролю або, у разі необхідності, здобувач виконує залікове завдання (див. **Питання для поточного та періодичного контролю**)); загальна оцінка з навчальної дисципліни “Стародавні мови: латина” – це середнє арифметичне від суми балів за поточний та періодичний контроль.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

У ході поточного контролю здобувач може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Залік оцінюється за 100-бальною шкалою. Загальна оцінка з навчальної дисципліни “Стародавні мови: латина” - це середнє арифметичне суми балів за поточний та періодичний контроль.

Поточний та періодичний контроль												Загальна оцінка
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	100
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
Контрольна робота за змістовим модулем 1- 100						Контрольна робота за змістовим модулем 2- 100						

Контрольна робота за змістовим модулем здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу кожного змістового модуля. Контрольна робота складається з завдань, що відповідають навчальному матеріалу змістового модуля, а також питанням для поточного та періодичного контролю.

Самостійна робота здобувачів.

Самостійна робота забезпечується навчально-методичних засобами, які передбачені для вивчення дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, словниками, довідниками тощо. Засвоений у процесі самостійної роботи навчальний матеріал дисципліни виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який

опрацьовувався під час аудиторних занять. СРС з дисципліни „Стародавні мови: латина” складається з таких видів роботи: 1) підготовка до аудиторних робіт; 2) самостійне опрацювання матеріалу з латинської мови згідно з навчально-тематичним планом; 3) виконання різноманітних вправ: відмінювання іменників, прикметників, словосполучень, дієслів, тощо; 4) читання, переклад, розбір речень і текстів спеціального спрямування з латинської мови; 5) вивчення напам'ять латинської лексики та крилатих висловів; 6) підготовка до тестових випробувань та періодичного контролю.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перекладання: завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Незадовільна оцінка, отримана на практичному занятті чи під час періодичного контролю, має бути перекладена у час, відведений для консультацій.

Політика щодо академічної доброчесності: дотримання Кодексу академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. Кодекс доступний за посиланням: <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та періодичного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей). Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання практичної роботи, періодичного та підсумкового контролю тощо;
- повторне проходження оцінювання;
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, тести тощо).

Політика щодо відвідування та запізнь: систематичне відвідування практичних занять з дисципліни «Латинська мова» є обов'язковим для всіх студентів, окрім здобувачів вищої освіти із обмеженими можливостями з поважних причин. Відпрацювання студентами пропущених практичних занять та контрольних заходів передбачено у час, відведений для консультацій. Консультації можуть бути індивідуальними або проводитись для академічної групи студентів. Запізнення на заняття з поважних причин допускається не більше 15 хвилин.

Мобільні пристрої: здобувач може використовувати мобільні пристрої тільки для навчання.

Поведінка в аудиторії: брати активну участь у ході заняття, шанобливо ставитися до одногрупників, не вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу.